

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 1304
Tarih: 15.01.2019

Şevin COŞKUN
Muş Milletvekili

10/897

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Toplumsal cinsiyet eşitliğinde iktidarın üzerine düşen görevleri yerine getirmediği uluslararası raporlarda yer almaktadır. Bu nedenle toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin tüm boyutları ile araştırılması hükümet ve kamu kuruluşların üzerine düşen görevleri yerine getirmesi, cinsiyetçi tutum ve anlayışların toplum ve kamusal alanda bitirilmesi, buna yönelik gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Şevin COŞKUN

Muş Milletvekili

GEREKÇE

Toplumsal Cinsiyet farklı kültürlerde, farklı coğrafyalarda ve farklı tarihsel zamanlarda kadınlara ve erkeklere toplumsal olarak yüklenen roller ve sorumluluklar bütününe ifade eder. Toplumsal cinsiyet eşitliği kişinin cinsiyet temelli olarak ayrımcılığa uğramaması, toplumsal yaşamın her alanında eşit olarak yer alması anlamına gelmektedir. Erkek egemen anlayışın, devlet- iktidar, ataerkil toplum düzeninin dayatması, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklı ikincil konumdadır. Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) kadınlara karşı cinsiyet sebebiyle yapılan her türlü ayrımı yasaklayarak, taraf devletlere ayrımcılığı önleyici tedbirler alma yükümlülüğü getirmiştir. 1979 yılında Birleşmiş Milletler de kabul edilen 1980’de yürürlüğe giren bu Sözleşmeye Türkiye de taraf olmuştur. Türkiye, taahhütlerine uyma yükümlülüğü altındadır.

Dünya Ekonomik Forumu tarafından 2006 yılından bu yana Küresel Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Göstergeleri yayınlanmakta, cinsiyete dayalı eşitsizliklerin boyutu ortaya konularak bu konudaki ilerlemelerin izlenmesi amaçlanmaktadır.

Dünya Ekonomik Forumu’nun (DEF) 2018 Küresel Toplumsal Cinsiyet Uçurumu Raporu’na göre Türkiye, 149 ülke arasından 130. sırasında yer aldı. Rapor, kadınlarla erkekler arasında dört temel kategorideki kadın erkek eşitliği farkını incelemektedir. Ekonomiye katılım ve fırsat; eğitime katılım; sağlık ve siyasi güçlenme. 2006 yılında bu sıralamada 105. olan Türkiye, 12 yılda 25 sıra gerilemiş durumdadır. Türkiye, 149 ülke arasında, “Kadınların ekonomik katılımı ve fırsat eşitliği” konusunda 131. sırada yer alırken, eğitimde 106., sağlıkta 67. ve politik katılımı 113. sırada görünmektedir. Eğitime, sağlığa, siyasete katılımı kadın-erkek eşitsizliği son 10 yılda iyileşme göstermesine rağmen, söz konusu ilk üç alanda kadınların katılımı 2017’ye göre gerilemiştir.

Eğitim Sen'in 2018 yılsonunda yayınladığı Cinsiyet Raporuna göre; kadınların net okullaşma oranları açık öğretim hariç tüm düzeylerde erkeklerden geri durumdadır. Kadınların yükseköğretime erişim oranı ise erkeklere göre daha düşüktür. MEB'in 2016-2017 örgün eğitim istatistiklerine göre, resmi okullarda eğitim görenlerin yüzde 51,3'ü erkek, yüzde 48,7'sini ise kız öğrenciler oluşturmuştur. Erkeklerde, eğitim durumuna göre istihdama katılım oranları % 27,9 iken bu oran kadınlar da % 14.5 ile en alt sırada yer almaktadır. Lise altı eğitimlilerin istihdama katılımı kadınlar da % 23.1, erkeklerde ise % 59,5'tir. Lise mezunu erkeklerin istihdama katılımı % 62,2, kadınlarda % 26.2'dir. Mesleki veya teknik lise mezunu erkeklerin % 71,5'i istihdama katılıyorken aynı liselerden kadınların % 34.3'ü istihdama katılmaktadır. Erkeklerin % 79,2'si yükseköğretim mezunu iken kadınlar da ise bu oran % 58.7'dir. Raporda da yer aldığı gibi örgün ve yüksek eğitimde var olan cinsiyet farkı kapatılmamıştır. Dünya Bankası'nın Girişimcilik 2017 araştırmasına göre; şirket sahibi kadınlar % 25,4'tür. Şirketlerin %5,4'ünde sadece üst düzey kadın yönetici yer almaktadır.

Hükümet, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ortadan kaldıracak politikalar ve çalışmalar yapmak yerine, bu eşitsizliği derinleştiren söylem ve politikalar geliştirmektedir. Böylece kadınlar kamusal ve siyasal alandan dışlanmakta, toplumsal ve ekonomik yaşamdan koparılmaktadır. Türkiye'de toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin ortadan kaldırılması, yaşamın her alanında eşitlik ve özgürlüğün sağlanabilmesi için devletin taraf olduğu ve imzaladığı sözleşmelere uyması ve çalışmalar yapması gerekmektedir.

Tüm bunlardan hareketle, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yarattığı sorunların tüm boyutlarıyla araştırılması, hükümetin ve kamu kurumlarının bu konudaki sorumluluklarının ele alınması, cinsiyetçi tutum ve anlayışların toplum ve siyasetten tasfiye edilmesi ve buna yönelik gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla araştırma komisyonu kurulmasını talep ederiz.

1	AYHAN BİLGEN	KARS	
2	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
3	KEMAL PEKÖZ	ADANA	
4	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
5	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
6	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
7	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
8	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
9	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
10	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
11	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
12	FELEKNAS UCA	BATMAN	
13	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
14	SALİHE AYDENİZ	DİYARBAKIR	
15	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
16	MUSA FARISOĞULLARI	DİYARBAKIR	
17	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
18	ADNAN SELÇUK MIZRAKLI	DİYARBAKIR	
19	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
20	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	